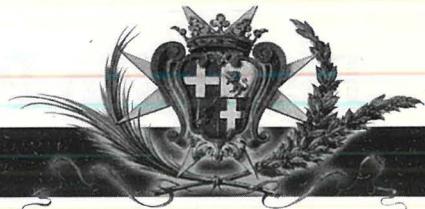

Festa San Publju 2012

Ulied ta' Malta, Ulied il-Fidi.....

L-Importanza tal-Floriana

Artiklu mill-President Onorarju - Simon A. Bonello

Bla dubju ta' xejn wahda mil-lokalitajiet importanti fil-Gżejjer Maltin hija l-Floriana u dan għal hafna raġunijiet totalment differenti. Il-lista hija wahda ġmielha sewwa u mhux faċli ssemmi kollox. Din tifrex sewwa dwar il-pożizzjoni tagħha, in-nies tagħha, l-ghaqdiet ta' diversi xorta li jinsabu fiha minkejja li l-popolazzjoni tagħha llum hija dik ta' 2,300 biss wara li xi darba kienet 8,000. U xi nghidu ghall-pjazez u t-toroq wesghin tagħha. Ma jonqsux ukoll lukandi kbar, knejjes, monumenti u ġonna biex insemmu ftit f'din l-introduzzjoni.

Il-Floriana jħabtu magħha żewġ portijiet. Fuq naħa l-Port il-Kbir u fuq in-naħa l-oħra l-Port ta' Marsaxxett. Hafna vapuri kbar tat-turisti jorbtu mal-Valletta Waterfront li fil-fatt muu Valletta xejn ghax huwa teritorju uffiċjali Furjaniż. It-triq ta' mal-waterfront hija msemmija għall-vittmi Furjaniż li halley hajjithom fl-aħħar Gwerra Dinjija. Hafna mill-passiggieri ji spicċaw jiġi fiċ-ċentru tal-Floriana bil-mixi jew permezz tal-karozzini. Tkun haġa tajba kieku t-turisti jingħatalhom tagħrif ukoll dwar il-Floriana u mhux biss dwar il-Belt Valletta.

Minn fuq il-vapuri t-turisti jkollhom l-okkażjoni jammiraw il-ġmiel tas-swar li mhux biss jagħtu għal fuq il-Port il-Kbir iżda li jiċċirkondaw it-teritorju kollu Furjaniż. Il-Floriana ta' hafna snin ilu kont tidħol ghaliha u toħroġ minnha minn numru ta' bibien fis-swar. Illum ftit li xejn baqa' minnhom u dawn trid tfittixhom biex issibhom. Bla dubju dawn is-swar imponenti ji ssuġġerixxu li l-Floriana hija belt avolja ma għandhiex uffiċjalment dan it-titlu.

Fost il-pjazzez u t-toroq fil-Floriana l-aktar magħrufa nsibu Pjazza San Publju aktar magħrufa bħala Il-Fosos u Triq Sant'Anna. Pjazza San Publju hija kkunsiderata bħala mhux biss l-akbar wahda f'Malta iżda wkoll wahda mill-akbar fi bliet Ewropej. Din il-pjazza rat manifistazzjonijiet kbar, reliġjuzi, mužikali u politici. Laqgħet go fiha tliet żżarat minn Papiet, tnejn mill-Beau Ģwann Pawlu II meta ibbeatifka lil Dun Ġorg Preca, lill-Kjeriku Nazju Falzon u lill-Badessa Adeodata Pisani u mill-Papa Benedittu XVI. F'dawn l-aħħar snin Pjazza San Publju qed tara fiha kuncerti kbar mužikali li jintwerew tista' tgħid permezz tat-televiżjoni, internet jew videos ma' hafna partijiet tad-dinja. Lejlet il-festa ta' San Publju jiġi fiha hafna dilettanti tal-Logħob tan-Nar minn Malta kollha biex jassistu u jammiraw kampjonat organizzat mill-Kunsill Lokali. Pjazza San Publju għandha erba' binjiet importanti, l-ewwel fosthom il-Knisja Arċiċpretali ta' San Publju, iddedikata lill-

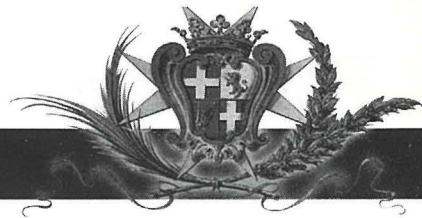
Ewwel Qaddis Malti u l-Ewwel Isqof ta' Malta, b'dik il-faċċata mżejna b'żewġ kampnari imponenti kif ukoll b'kolonni sbieħ bejniethom. Binja oħra importanti hi dik li qabel kienet Montgomery House fejn fi tmiem l-Aħħar Gwerra Dinjija Itaqgħu l-Prim Ministro Brittaniku Winston Churchill u l-President tal-Istati Uniti Franklin Roosevelt qabel marru Yalta fir-Russja fejn iltaqgħu mad-dittatur Russu Josef Stalin. Ta' minn isemmi li f'dik il-binja Field Marshall Montgomery ippjana l-invażjoni tal-Italja, għalhekk bdiet tissejjah Montgomery House. Rat il-bidu tagħha bħala villegġatura tas-Sajf tal-Gran Mastru Monoel Vilhena. Ftit huma dawk li ma semgħux bl-Istitut Kattoliku, post kbir fejn jiltaqgħu għaqdiet fost oħrajn dawk religjuzi bhall-Azzjoni Kattolika u l-Moviment ta' Kana. L-Istitut Kattoliku għandu teatru kbir fejn isiru drammi u produzzjonijiet mužikali specjalment fix-xhur xitwin. Illum nsibu wkoll is-sede tal-Floriana Football Club li nahseb għandha l-akbar club Malti tal-football, post li jista' jissejjah palazzin. Minn din is-sena fi Pjazza San Publju bdew isiru sfilata oħra tal-Karnival u kompetizzjoni taż-żfin tiegħu.

Mill-banda l-oħra, Triq Sant'Anna hawn minn jeddeskriviha bħala t-triq ewlenja ta' Malta u bir-raġun specjalment meta thares minn tarf tagħha ghall-ieħor b'dawk il-logog maestuzi. Din it-triq tinhōnq bin-nies minn Malta kollha meta ssir l-isfilata fl-aħħar jum tal-Karneval. Illum qed ikollna manifestazzjoni oħra li ghaliha jattendu hafna nies mhux biss Furjaniż biex jiċċelebraw it-tmiem ta' sena u bidu ta' sena gdida. Hija okkażjoni organizzata tajjeb hafna mill-Kunsill Lokali.

Il-Floriana hija belt amministrativa kemm minnha civili kif ukoll minn dik ekklesjastika. Fiha nsibu numru ta' dipartimenti Governattivi fosthom il-Kwartieri Ġeneralji tal-Pulizija, it-Teżor, Taxxi Nterni u wkoll id-Dwana tan-naħha tal-Waterfront. Ma' dawn tiżdied l-Awtorita' tad-Djar. Min-naħha ekklesjastika l-Floriana tilqa' l-Kurja Dijoċesana fejn għandu

Festa San Publju 2012

Ulied ta' Malta, Ulied il-Fidi.....

l-uffiċċju l-Arcisqof ta' Malta, il-Kunvent tal-Kapuċċini fejn għandu s-sede tiegħu l-Provinċjal ta' din l-ordni. Diversi għaqdiet issibhom f'din il-belt bhall-Caritas li qed tagħmel tant ġid f'pajjiżna f'diversi għoqsma, il-Boys Scouts u anke l-Girl Guides għandhom uffiċċju.

Il-Floriana tispikka wkoll bil-kwantita' kbira ta' monumenti li huma mxerrdin tista' tghid f'kull parti tagħha. Il-parti l-kbira tagħhom huma fuq skala nazzjonali. Fil-fehma tiegħi l-aktar li jispikka huwa dak ta' Kristu Re, faċċata tal-Hotel Phoenicia, xogħol tal-iskultur Malti, Sciortino. Dan il-monument tant sabiħ sar biex ifakkar il-Kungress Ewkaristiku Internazzjonali tal-1913 li l-qofol tiegħu sar propju fil-Floriana. Quddiemu hemm il-monument li jfakk il-kisba għal Malta tal-Indipendenza. Naturalment ma jonqosx il-monument tal-Gran Mastru Vilhena, il-fundatur tal-Floriana fi Pjazza Papa Giovanni XXIII.

Madankollu, l-aktar monument li jiġbed nies lejh f'ġurnata partikulari, Jum il-Peprin (*Poppy Day*) huwa dak tat-Tifikira tal-Gwerra magħruf aktar bhala il-War Memorial, fejn tintemm u wkoll tibda Triq Sant'Anna. F'Jum il-Peprin jiġu hdejn dan il-monument prominenti għat-taqiegħid ta' fjuri mhux biss Maltin iż-żida kwantita' kbira ta' turisti mill-Gran Britannja li hafna minnhom servew fil-forzi armati.

Il-Gran Mastru Vilhena kien ihobb isejjah lill-Floriana, 'Citta' Giardino'. U hekk saret bil-kwantita' ta' ġonna li jinstabu fiha. Fil-fehma tiegħi l-aktar li jispikkaw huma l-ġonna Argotti għas-sezzjoni botanika tagħhom magħrufa wkoll barra minn xtutna ma' dawk li għandhom għal qalbhom ix-xjenza botanika. Mill-parti pubblika tagħha wieħed jista' jgawdi veduta sabiħa. Madankollu l-aktar ġnien magħruf huwa Il-Mall li minn ma ġenbu jgħaddu kwantita' kbira ta' karroZZi tal-linja. Dan il-ġnien kien sar minn Gran Mastru bhala post fejn il-kavallieri kienu jgħaddu ż-żmien jilaghlu l-logħba msemmija Palla a

Maglio biex jitbiegħdu minn certi vizzjji dejjem skont l-istess Gran Mastru. Il-Mall għandu kollezzjoni kbira ta' monumenti ta' diversi personalitajiet.

Tkompli żżid fl-importanza tagħha din il-belt permezz ta' tliet ambaxxati, dik Taljana, Belgħana u Torka. Sa ftit ilu fl-istess Triq Sant'Anna kien hemm ukoll l-ambaxxata tal-Istati Uniti u mhux hafna snin ilu anke l-High Commission tal-Gran Brittanja.

Ma jistax jonqos li l-Floriana ma jkollhiex lukandi kbar bhall-Hotel Phoenicia u l-Grand Hotel Excelsior, it-tnejn ta' hames stilel. F'dawn isiru diversi laqgħat internazzjonali li permezz tagħhom il-hafna li jattenduhom isiru jafu bil-Floriana u s-sbuhija tagħha. Il-Floriana tospita wkoll l-Isptar Boffa li qabel kien il-King George V Hospital li kien riżervat għal snin twal ghall-membri tas-sevizzi Brittanici. Huwa forma ta' lukanda mhux ta' pjacir iż-żda ta' post dedikat għall-fejqan ta' certu mard.

Fil-Floriana nsibu numru kbir ta' uffiċċini ta' kumpaniji tista' tghid ta' kull xorta fosthom it-Tug Malta u l-aġenziji tal-vapuri H. Mifsud, Kirton u Allships. Mhux ta' b'xejn huwa ikkalkolat li fil-Floriana jaħdmu mal-4,000 ruh.

Il-Floriana issa qed tipparteċipa ġmielha fil-Karnival Nazzjonali. Din s-sena barra l-isfilata aħħarija fi Triq Sant'Anna, ġa msemmija aktar 'l fuq, bdiet issir sfilata ohra iż-żda fi Pjazza San Publju (Il-Fosso) kif ukoll f'dan il-post saret il-kompetizzjoni taż-żfin. Bla dubju l-Karnival qed jiġbed elufi ta' nies lejn il-Floriana, hafna aktar minn qabel, minn kull parti ta' Malta.

Naturalment hemm hafna aktar x'wieħed jghid, jikteb u jara dwar il-Floriana. Diffiċċi ddur dawra ma' kolloks għax kieku trid tikteb ktieb u mhux sempiċċi artiklu bħal dan. **Madankollu kollox isāħħah l-Importanza tal-Floriana.**